

REPUBLIKA HRVATSKA
VISOKI UPRAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B
Frankopanska 16

Poslovni broj: Usoz-4/20-5

J. F.
N.

Gradsko vijeće Grada Našica
N.

J. F. je ovom Sudu podnio podnesak kojim zahtijeva ocjenu zakonitosti članka 13. i članka 28. Odluke o socijalnoj skrbi (Službeni glasnik Grada Našica, broj 2/16., 8/17., 3/18., 2/19. – pročišćeni tekst i 4/19., dalje: Odluka) koju je donijelo Gradsko vijeće Grada Našica. Budući da za postupanje po zahtjevu nisu ispunjene procesne pretpostavke iz članka 83. stavka 1. Zakona o upravnim sporovima (Narodne novine, broj: 20/10., 143/12., 152/14., 94/16. – odluka Ustavnog suda RH i 29/17., dalje: ZUS), Sud je na temelju ovlaštenja propisanog odredbom članka 83. stavka 2. ZUS-a po službenoj dužnosti ispitao ima li uvjeta za ocjenu zakonitosti spornih odredbi Odluke.

Podnositelj navodi da ocjenu zakonitosti traži radi diskriminacije nad građanima lošeg imovnog stanja i prihoda ispod socijalnog minimuma te da je u članku 13. Odluke trebao biti naveden prihodovni cenzus, a ne propisano da socijalni uvjet ispunjava osoba koja na temelju rješenja centra za socijalnu skrb ostvaruje pravo na zajamčenu minimalnu naknadu. Takvim propisom dolazi do diskriminacije nad građanima koji imaju manja primanja/prihod (mirovine) od zajamčene minimalne naknade i nisu korisnici prava na temelju rješenja Centra za socijalnu skrb. Time se krše odredbe članaka 14., 35. i 51. Ustava Republike Hrvatske. Ističe da je upitan i članak 28. Odluke kojim se ustanovljuje Povjerenstvo koje imenuje gradonačelnik na četiri godine, a koje može jednokratnu pomoć isplatiti u naravi iako korisniku pomoći nije oduzeta poslovna sposobnost nego je isključivo tražio pomoć za podmirenje osnovnih životnih potreba i plaćanja računa u sudskom postupku. Na taj način dovode stranku u nezavidnu situaciju jer u njezino ime priznaju dugovanje koje možda nije zakonito. Navodi da se pred ovim Sudom vodi predmet pod poslovnim brojem: Usž-2262/19 po njegovoj žalbi na presudu Upravnog suda u Osijeku poslovni broj UsI-94/18-11 od 20. veljače 2019., zbog čega je prisiljen pokrenuti postupak ocjene zakonitosti spornih odredbi Odluke. Smatra da Upravni sud u Osijeku i Općinski sud u Đakovu, Stalna služba u Našicama ne poštuju članak 25. Zakona o zaštiti potrošača, a vezano za izračun vode i odvoz smeća. Kao socijalno ugrožena osoba tražio je da mu se izda potvrda s kojom bi mogao dokazati svoj socijalni status te je u Centru za socijalnu skrb N. upućen da takvu potvrdu ne može dobiti jer nije njihov korisnik, a u Gradu N. takva služba i službenik ne postoji. Na temelju rješenja o socijalnom statusu mogli bi mu se prema članku 25. Zakona o zaštiti potrošača utvrditi uvjeti korištenja usluga u skladu s člankom 51. Ustava Republike Hrvatske. Ukazuje da postoji imovinski cenzus za oslobođenje od plaćanja dopunskog zdravstvenog osiguranja pa bi tako trebalo biti i za sve drugo. Predlaže Sudu da ukine članak 13. Odluke, da se djelomično uskladi članak 28. Odluke te da jedinici lokalne samouprave naredi da odredi službenu osobu koja će u skladu sa zakonskim ovlastima izdati rješenje o socijalnom statusu.

Očitovanje na zahtjev dostavio je Gradonačelnik Grada Našica. U očitovanju navodi da je Odluka sa svim izmjenama i dopunama na pravnoj snazi.

Odluka je donesena na temelju odredbe članka 117. stavka 2. i 5. Zakona o socijalnoj skrbi (Narodne novine, broj 157/13., 152/14., 99/15., 52/16., 16/17. i 130/17., dalje: ZoSS) te članka 33. stavka 1. podstavka 19. Statuta Grada Našica (Službeni glasnik Grada Našica, broj 6/09., 4/12., 1/13., 2/13. – pročišćeni tekst i 2/18.).

Osporene odredbe Odluke glase:

III. Prava iz socijalne skrbi

5. Pravo na pomoć za stanovanje

Članak 13.

Socijalni uvjet ispunjava osoba koja na temelju rješenja Centra za socijalnu skrb ostvaruje pravo na zajamčenu minimalnu naknadu.

7. Pravo na jednokratnu novčanu pomoć

Članak 28.

Jednokratna novčana pomoć može se odobriti samcu ili obitelji, koji zbog posebno teškog trenutačnog stanja ili zbog trajnijih teških okolnosti (bolest ili smrt člana obitelji, elementarne nepogode, izvanredni troškovi uzrokovani požarom, nesrećom ili slično) nisu u mogućnosti djelomično ili u cijelosti zadovoljiti osnovne životne potrebe odnosno razriješiti posljedice takvih stanja i okolnosti.

Jednokratna novčana pomoć odobrava se u novcu, a iznimno kad postoji vjerojatnost da se novčanom isplatom ne bi ostvarila svrha, nadležno upravno tijelo može tu isplatu zamijeniti prikladnom isplatom u naravi ili uslugama.

Samcu ili obitelji jednokratna novčana pomoć može se odobriti najviše jedanput godišnje, s tim da jednokratnu novčanu pomoć samac može ostvariti u iznosu do najviše 500,00 kuna, a obitelj u iznosu do najviše 1.500,00 kuna.

Pravo na jednokratnu novčanu pomoć i način isplate odobrava se na temelju Zaključka o ostvarivanju prava na jednokratnu novčanu pomoć (u daljnjem tekstu: Zaključak) Povjerenstva za socijalne pomoći na području Grada Našica (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo).

Na temelju Zaključka Povjerenstva nadležno upravno tijelo donosi rješenje o ostvarivanju prava na jednokratnu novčanu pomoć u roku od 30 dana od dana donošenja Zaključka Povjerenstva.

Povjerenstvo imenuje Gradonačelnik na mandat od četiri godine, a sastoji se od pet članova, i to predsjednika, zamjenika predsjednika i tri člana, te radi na sjednicama koje saziva predsjednik. Povjerenstvo diskrecijskom ili slobodnom ocjenom odlučuje o dodjeli jednokratnih novčanih pomoći.

Korisnicima pomoći za stanovanje može se odobriti jednokratna novčana pomoć pod uvjetom da se ne odnosi na podmirenje troškova stanovanja.

U postupku ocjene zakonitosti općeg akta Sud ocjenjuje je li osporeni opći akt (odnosno njegove pojedine odredbe) suglasan sa zakonom i statutom donositelja akta (članak 86. stavak 3. ZUS-a). To znači da je zakonitost spornih odredbi potrebno ispitati u odnosu na mjerodavni zakon na temelju kojeg je Odluka donesena, u konkretnom slučaju ZoSS.

Člankom 25. ZoSS-a predviđena su prava u sustavu socijalne skrbi pa tako i zajamčena minimalna naknada i naknada za troškove stanovanja te je u daljnjoj odredbi članka 41. stavka 2. ZoSS-a propisano da se pravo na naknadu za troškove stanovanja priznaje korisniku zajamčene minimalne naknade.

S obzirom na citiranu zakonsku odredbu Sud ne nalazi da bi članak 13. Odluke, kojim je na identičan način propisan uvjet za priznavanje prava na pomoć za stanovanje bio u nesuglasju sa zakonom.

Sud ne nalazi nezakonitosti ni članka 28. Odluke kojim se propisuje priznavanje prava na jednokratnu novčanu pomoć, a koje je također predviđeno mjerodavnim odredbama ZoSS–a tako da je u članku 47. stavku 1. propisano da se jednokratna naknada priznaje kao pravo na novčanu naknadu ili kao pravo na naknadu u naravi.

Sukladno odredbi članka 117. stavka 2. ZOSS–a jedinice područne (regionalne) samouprave, odnosno Grad Zagreb dužni su u svom proračunu osigurati sredstva za troškove ogrjeva, a jedinice lokalne samouprave, odnosno Grad Zagreb sredstva za ostvarivanje prava na podmirenje troškova stanovanja, pod uvjetima i na način propisan ovim Zakonom.

Nadalje prema odredbi članka 117. stavka 5. ZOSS–a jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave mogu osigurati sredstva za ostvarivanje novčanih naknada i socijalnih usluga stanovnicima na svom području u većem opsegu nego što je utvrđeno ovim Zakonom, na način propisan njihovim općim aktom, ako u svom proračunu imaju za to osigurana sredstva.

Imajući na umu mjerodavne zakonske odredbe, Sud nije našao nezakonitosti osporenih odredbi Odluke, a u postupku ocjene zakonitosti općeg akta nije nadležan narediti jedinici lokalne samouprave poduzimanje određenih mjera nego je u slučaju nezakonitosti općeg akta ili pojedinih njegovih odredbi ovlašten jedino ukinuti nezakoniti opći akt odnosno pojedine njegove odredbe (članak 86. stavak 3. ZUS-a).

U odnosu na navode podnositelja Sud napominje da je presudom poslovni broj: Usž-2262/19-2 od 5. svibnja 2020. poništena prvostupanjska presuda i rješenje drugostupanjskog javnopravnog tijela te oglasena ništavom točka 2. prvostupanjskog rješenja Grada N., Upravnog odjela za lokalnu samoupravu i društvene djelatnosti KLASA: UP/I-550-02/17-01/131, URBROJ: 2149/01-03/3-17-03 od 15. studenoga 2017. kojom je bilo određeno da će se tužitelju priznato pravo na jednokratnu novčanu pomoć isplatiti iz Programa javnih potreba u socijalnoj skrbi kao dug za odvoz smeća na račun N. p. d.o.o. i dug za vodu na račun N. v. d.o.o.

Zbog navedenog, Sud je na sjednici vijeća održanoj 21. prosinca 2020. ocijenio da nisu ispunjeni uvjeti za pokretanje postupka ocjene zakonitosti spornih odredbi Odluke po službenoj dužnosti.

U Zagrebu 21. prosinca 2020.

Predsjednica vijeća
mr. sc. Inga Vezmar Barlek, v.r.